

Tot 261 chemische polluenten in de haren van onze kinderen

25 november 2021

Test Aankoop analyseerde haarstalen van een honderdtal Belgische kinderen tussen 3 en 15 jaar op de aanwezigheid van ongeveer 1.800 organische polluenten. Het resultaat? Alle kinderen waren zonder uitzondering besmet, en in bijna alle gevallen door meer dan één verontreinigende stof (pesticiden, geneesmiddelen, enz.). Een op de twee kinderen is besmet met ten minste één van de 23 verboden polluenten die door de consumentenorganisatie werden opgespoord. Sommige van deze polluenten zijn al meer dan 20 jaar verboden! Test Aankoop eist meer controles.

Biomonitoring

In juni 2021 nam Test Aankoop een haarstaal van 3 cm (aan de wortel) van 101 kinderen tussen 3 en 15 jaar. Biomonitoring van deze stalen brengt de chronische blootstelling aan verontreiniging gedurende de laatste drie maanden aan het licht, aangezien ons haar gemiddeld 1 cm per maand groeit. Concreet werden in een gespecialiseerd laboratorium 1.800 verschillende organische polluenten opgespoord.

Tot wel 12 polluenten per kind

Er werden 261 polluenten ontdekt en soms zeer verschillende binnen een en dezelfde familie. Slechts drie van de 101 geteste kinderen waren door maar één verontreinigende stof besmet. Het laboratorium detecteerde gemiddeld 5,5 polluenten per kind, maar in sommige gevallen waren dit er veel meer. Zo vertoonde bijna een derde (31%) van de geteste kinderen een hoge chronische toxiciteit, met meer dan 7 verschillende verontreinigende stoffen in hun haar, en bij sommige wel 12! Hoewel dit best indrukwekkend is, bereikt dit cijfer gelukkig niet de alarmdrempel die door de deskundigen van het lab is vastgelegd op 20 of meer verontreinigende stoffen.

Sommige polluenten zijn al heel lang verboden

Onder de ontdekte polluenten zijn niet minder dan 23 stoffen die in Europa verboden zijn. En sommigen zijn zelfs al jarenlang verboden. Het pesticide "DNOC" bijvoorbeeld, is verboden sinds... 1999! Of Atrazine, sinds 2012 verboden, dat bij een van de kinderen werd aangetroffen, is een andere persistente onkruidverdelger waarvan de residuen jaren na het ingaan van het verbod nog steeds kunnen worden aangetroffen. Test Aankoop vond ook een product terug dat behoort tot de carbamaten-familie, met name Carbofuran-3-OH-7-fenol, een metaboliet van een pesticide (Carbofuran) dat wordt gebruikt tegen insecten in aardappel-, tarwe-, rijst- en sojateelt. Het is niet enkel neurotoxisch, maar wordt er ook van verdacht een hormoonverstoorder te zijn en is in Europa verboden.

Pesticiden zijn goed voor meer dan 60% van de polluenten die bij kinderen werden aangetroffen. Hieronder vallen herbiciden, insecticiden, fungiciden (tegen schimmels en zwammen), rodenticiden (tegen knaagdieren), mollusciciden (tegen slakken), ... Niet echt een verrassing als we weten dat België in de top drie staat van Europese landen die de meeste pesticiden gebruiken in hun landbouw.

Medicijnen (antibiotica, ontwormingsmiddelen), zowel voor diergeneeskundig als voor menselijk gebruik, komen op de tweede plaats (10%). Zij worden gevolgd (9,2%) door synthetische chemische tussenproducten zoals brandvertragers en weekmakers die met name in de textielindustrie en huishoudelijke producten worden gebruikt (bij 13 kinderen werd bijvoorbeeld Tri-iso-butylfosfaat aangetroffen).

Wat zijn de gezondheidsrisico's?

Niet al deze stoffen zijn noodzakelijkerwijs giftig. Toxiciteit is een relatief begrip, dat met name afhangt van de hoeveelheid waaraan het lichaam wordt blootgesteld. En elke persoon reageert anders, afhankelijk van zijn gevoeligheid voor de stof en de periode van het leven (kinderen en zwangere vrouwen zijn bijvoorbeeld kwetsbaarder). Van sommige van de opgespoorde polluenten is echter bekend dat zij kankerverwekkend, mutageen (genetische schade), teratogeen (effect op de foetus), reprotoxisch (vruchtbaarheidsproblemen), neurotoxisch (gevaar voor het zenuwstelsel) en, in veel gevallen, hormoon verstorend (effecten op de hormoonhuishouding) zijn. Een van de grootste risico's van deze vervuiling is het "cocktaileffect": een proces waarbij moleculen, ook al zijn ze *a priori* onschadelijk, door synergie schadelijk kunnen blijken te zijn voor ons lichaam.

Meer controle, alsjeblieft!

"We zijn geschokt dat we 23 polluenten hebben ontdekt die in Europa verboden zijn, sommige zelfs al vele jaren", zegt Simon November, woordvoerder van Test Aankoop. "Deze vaststelling brengt ons ertoe onze autoriteiten te vragen de frequentie van de controles op voor de Belgische markt bestemde producten op te voeren. Wij vragen ook dat ernstig onderzoek wordt verricht naar de gevolgen voor de gezondheid van het cocktaileffect van verschillende stoffen in ons lichaam. Onze analyse toont aan dat we ons niet langer kunnen beperken tot het bestuderen van de individuele impact van elke verontreinigende stof op het lichaam," concludeert hij.